

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben az Andrásy-sétány felvételi és rendelő irodájában (az Andrásy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.

Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjéssy Lajos**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítottatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt-térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

2. évfolyam.

Vasárnap 1893. évi január 7-én.

2. szám.

Előfizetési felhívás!

Midőn 7 évvel ezelőtt a verseczi első magyar lapot megindítottam, vállalkozásom felett még azok is sajnálkoztak és mosolyogtak, a kiktől pedig tudtuk mindnyájan, hogy nemcsak jó hazafiak, hanem a magyaros érzelem és gondolkodásmód, a magyar nyelv terjesztésének igaz barátai s dolgozni, tenni és cselekedni kívánnak.

Kimondták sentenciaként, hogy: magyar újságnak Verseczen lehetetlen megélni. Ellenségeink nyíltan hangoztatták, hogy magyar lapom halva született gyermek s csak pár hónapig fog élni.

Hála a gondviselésnek, a baljóslat nem teljesült be. Igaz benső köszönet annak a kis magyar gárdának és munkatársainknak, kik bennünket a legválságosabb időben sem hagytak el.

A hosszú hét esztendő alatt, mióta a verseczi magyar újság ügyét vezetjük, őszintén megvallva sokszor állottunk az elcsüggedés szélén. Azok, a kik ellenségei mind annak a mi magyar, sokszor támadtak ádázul ellenünk, de a támadások csak erősítettek bennünket, felbresztették a szűnyadókat — a nehéz időkben támogatást leltünk magasabb helyekről is, — s azon tudatban, hogy annak a célnak, mely lapunk zászlójára van felírva — győzedelmeskedni kell — nem engedjük kicsavarni kezünkől a zászlót.

Most már könnyebb a dolgunk, mert elvitázhatatlan tény az, hogy Verseczen a magyarság ügye tíz év alatt igen nagyot haladt.

Hogy miféle érdekeket szolgálunk s miképpen feleltünk meg eddig lapunk kitűzött céljának, rendeltetésének, azt olvasóink elbírálására bizzuk. — Ez alkalommal csak annak kijelentésére szoritkozunk, hogy feladatunkat teljesíteni, az olvasó közönség igényeit kielégíteni, ezután is tehetségünkhöz mért erővel fogunk igyekezni s különös törekvésünk leend lapunkat azon irodalmi és társadalmi színvonalon fenntartani, mely őt elszigetelt helyzetében a hazai vidéki lapok között hivatásánál fogva megilleti.

Ezek előrebocsátása mellett bizalmmal fordulunk az új év küszöbén a velünk együtt érző nagy közönséghez, munkatársainkhoz, hogy szellemi

támogatásukkal önzetlen munkálkodásunkat elősegíteni; — a lapunk által képviselt eszmét erősíteni; tömeges előfizetéseikkel pedig magyar lapunk fenállását biztosítani sziveskedjenek.

Perjéssy Lajos,
a „Délvidék“ szerkesztője.

Kiadói szó.

Midőn a „Délvidék“ kiadására vállalkoztunk, számítottunk arra, hogy az áldozatokkal fog járni, de szivesen meghoztuk az áldozatot azon czél érdekében, melyet lapunk szolgál.

A legmélyebb tisztelettel kérjük városunk és vidékünk t. cz. közönségét, hogy előfizetéseikkel, hirdetések beküldésével vállalatunkat gyámolítani kegyeskedjék.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad az Andrásy-sétány szögletén lévő felvételi irodánk is.

Kirchner J. E. özvegye
a „Délvidék“ kiadóhivatala.

Versecz 1893. január 7-én.

A szegénység legnagyobb ellensége itt van. A rongyos, düllelt, alacsony kunyhók koldús lakóinak réme, kinzója érezteti fagyos leheletét.

Mély csend állott be a kövé fagyott göröngyök fölött, s csak a nyomorgó szegénység szenvedéseinek kínos sóhaját és szivszaggató segélykiáltásait halljuk, a tél unalmas, álmos egyhangúsága közepett.

A halál szüretjének évadja itt van. A beteges tüdők tágulása rövidebb lesz. S

azokat a földönfutókat, akiket tán megkímél a fagy, elviszi az éhség nyomora.

A fecske elszáll keletre, a vakondok mélyen beássák magát a föld meleg gyomrába, csak a szegénység nem tud kitérni, nem tud menekülni. Mintha arra volna teremtve, hogy iszonyú bosszuját ő rajta töltse ki a tél kiméretlen fagya. Csak a nyomorult koldus nem találhat meleget sehol.

De hova is lennének szegények, ha az emberi könyörületeség jóságos melege föl nem olvasztaná a szélnek kitétt kunyhók ablakainak cifra dérvirágait. Mi lenne a szegény árvák tömegéből, ha az emberszeretet jóságos angyala nem táplálná és ruházná őket; ha megfeledekeznek róluk gondoskodni!

A közszeretet ilyenkor kibontja a jótékony fényes zászlóját.

A jólétben úszók, a boldogok táborát képezve harezolnak a természetnek kegyeletlenné vált hideg zuzmarája ellen, a ruhátlan árvák, koldusok tehetetlen éhező bének érdekében.

Aki legtöbbet megmentett, annak van a legjobb szíve.

Az ilyen mentők egyesületén legyen igazi áldás!

Szerezhet-e a lélek nagyobb és dicsőbb megnyugvást, mint mikor a szegényeknek alamizsnát osztogathat?

Az ember legszebb erénye, a jó szív igazi melegének forrása: a jótékonyosság.

Aki küszöbéről elkergeti az éhezőt, a

Tárca.

Pár kiszakasztott levél az „Innen-onnan“-ból.

XXX.

Írta **Perjéssy Lajos**.

Ki ne tapasztalta volna még azt, hogy azon öregek, kiknek felnőtt, s már önálló fiaik és leányaik, s vannak kik öregségükben a sors különös szeszélyei folytán a régi otthonban ismét kettecskén maradnak — mint házasságuk első éveiben — mely kimondhatatlan rájassággal szeretik az apró gyermekeket.

Hogy elmulatnak velük, hogy féltik, ápolják, bécézik őket, mily örömmel látják haladásukat, mint tanítgatják a régi kis versikékre, mondókákra, s mennyire elárasztják őket a benső, érdeknélküli szeretet melegével.

Igy történt az a mi kis árvánkkal is.

Pár év múlva lassan lassan elfelejtette a világ az egy időben, (a kis városban) oly híres eseményt. A nagytiszteletű úr kis Ilonkája — mintha maga a természet is segélyére kívánt volna sietni — az ő három éves mivoltában ritka kedves gyermekké fejlődött, kitől nem váltak volna meg világ minden kincseért sem.

Pedig öregségük napjaira más nagy öröm is érte őket. Gyuri legkisebb fiuk Sajó-bátoron nyitotta meg ügyvédi irodáját.

A fiatal fiskális, daczára hogy az öregebbek — mint p. u. Borsos prokátor úr ugyancsak áskálodtak a „pelyhes“ ellen — mihamar jó hírnévre tett szert, a miben bizony bizony nagy része volt a nagytiszteletű úr tekintélyének is.

Csendes boldogság uralkodott a családban már annál inkább is, mivel az ügyvéd úr talán még jobban megszerette a kis leányt, mint az öregek. Tudjuk azonban, hogy ezen a világon semmi sincs állandó.

A nagytiszteletű urat mód nélkül elkeserítette az, hogy a kir. tanácsos, tanfelügyelő, ki tudta vinni, hogy a reformátusok régi minta iskolája államsegélyes „közös iskola“ legyen. Hát nem járt e addig is oda a pápista, lutheránus, zsidó gyerekek? Hát nem megtanultak e a pataki „a. b. c.“-ből a különféle vallású nebulók olvasni. A tractus kiküldött vizitátorai, de meg a tanfelügyelő úr, mondhatott e mást az iskoláról; — mint csak jót. Persze elbolondították a sok bundást a nagy ígéretek: „éppenséggel nem járja, hogy a százados dolgot — mert nagy a szegénységünk — felfogassák fenekestől.“

Eleget dörmögött az öreg Cséke tanító úram is, ki teológiát végzett s a három éves rektoria kellemei ragasztották oda a Sajó mellé — hogy így meg amugy „kiforgatják már a vallást is mivoltából“; — azonban annál inkább újongott örömeiben a gavallér segédtanító úr, a ki „rendessé“ avanszírozott, övevett pedig leginkább annak okáért,

mert a „kegyelmes úr“ okleveles tanítónőt is küld, a ki pár nap múlva már meg is érkezik.

A járásbírói joggyakornok úr, valamint a patikáros 13 esztendő óta „doctorandus“ fia nemkülönben szintén melegen érdeklődtek a jövendő tanító kisasszony iránt.

Szorgalmasan kísérelgették hármában a vasuti állomáshoz, s megegyeztek egymásközt, hogy élethalálra fognak udvarolni — feltéve természetesen, hogy a kisasszony annyira, a mennyire szemre való lesz, nem olyan, mint Salgói nagyságos úr francia nevelőnője, vagy a Csillaghegyi árendás guvernántja.

A volt segédtanító úr úgy magában még arra is gondolt, hogy esetleg jobb is volna talán, ha a szépség dolgában kevesebbje lenne! — inkább egy kis megtakarított pénzecske! . . . Meg azután úgy is nagy divat most a kollégák közötti bázasság! . . . Kétszer négy — nyolcz . . . az az 800 frt.! Óriási, — szédítő jövedelem. Azzal azután lehetne reprezentálni!

Céke uram, csak hallgatott, de nem kevésbé furta az oldalát a kíváncsiság. Becses élete párja a szárazvölgyi nemesak főzül való Judith asszony csak azt hajtogatta:

— „Nem lesz annak jó vége öreg!“ . . . De azért hófehérre meszeltette ki, suroltatta tisztára azt a két kis szobácskát, konyhát, mely a tanító kisasszony természetbeli lakásául közvetlen mellettük volt kiszemelve.

pihenésre vágyót, az gondoljon Ahasverus sorsára, hogy mi érte őt, midőn a szegény Jézust, aki vállán a nagy kereszttel pihenni akart Ahasverus ajtajánál, onnan elüzte.

Legyünk méltányosak az önhibájukon kívül sanyaru sorsra jutott szegények iránt. Ne toljuk el, tőlünk a könyörületre szorult embernek felénk nyújtott kezét.

Akiket a csapások megkíméltek, talán a szenvedéseket viselő áldozatok árán mekkültek és lettek boldoggá!

A sors kerekének világra szóló históriája van. S ha valaki erősen is kapaszkodik egyik szerencsés küllőjébe, gondoljuk meg, hogy ha bár óriási periferiája is van ennek a keréknek s így hosszú idő alatt fordul egyet, — de forog.

A szerencsében az igazság a munka. Szerencsés, aki dolgozhatik. De hol találjon munkát a nyomorult, hol szerencsét?

Ha beáll a tél, stagnál minden munka. Hol találjon hát dolgot a béna, ha még az épkezü és épegészségű szegény családfők tagjai is nélkülöznek, éheznek és fáznak.

Fázni és éhezni! A legborzasztóbb, amit a sors kitalált!

Legtöbb bűnös cselekedetnek kútforrása a kényszerűség. S ha a törvény, hatóság, a társadalom üldözi a bűnt, miért nem igyekszik betömni a bűn forrásait, hogy a bűzös kigözellés gyilkoló füstje meg ne rongssa az atmospherát!

Mert a hatóság és társadalom közönyvel veszi a szegények sorsát. Azon kell lennünk, hogy a jobbra érdemeseknek ne csak percnyi enyhülést, de legalább szegényes megélhetést teremtsünk.

Aktuálisá vált, hogy a hatóságok és a társadalom előre gondoskodják a nyomorultakról. Ha minden jómódu ember csak

— „Mi mindent is fog az magával hozni? hogyne, hiszen kézimunkát is fog tanítani.

Bizonyosan emeletes sublótjai lesznek, márványlappal mosdó, meg az a temérdek legyező, ballerina, pillangó struccollas kalap! Hogy lenéz majd engem, az egyszerű asszonyt, „bizony bizony édes öregem — ránk is férne már egy kicsit jobb bútorféle“!

A leányok is nőnek, Katicza a ma holnap előadó . . . , hogy fognak majd szégyenkezni a kisasszony előtt a mi szegénységünkön.

— Ugyan anyjuk hadd el már hát vénségre

— Nem fejezhette be szavát Cséke uram, mert halk kopogtatás után belépett egy talpig egyszerű fekete ruhába öltözött fiatal nő — az új tanító kisasszony.

Utánna a nyitott ajtónál ott leskelődött Katicza, a félig telt sajtárral, s mellette tágra nyílt szemekkel állottak a vezető tanító úr orgonaspíjai.

— Igazgató úr, én

— Kérem Nagysá . . . akarom mondani kisasszony . . . vagy hogy fejezem ki magam . . . én nem vagyok igazgató . . . az az hogy . . . az új állapot . . . a nagyságos tanfelügyelő úr . . . !

A tanítókisasszony akkor már ott állott Judith asszony mellett kezét is akart csókolni, ha hogy hátra nem dugja a jó néni. — Mit volt hát mást mit tenni, mint hogy úgy is előre hajolt — a zavarban lévő kisasszony megcsókolta a nénit, ő meg vissza adta a kapott csókot!

És azzal a két czuppanással egyszerre, helyre zökkent minden!

Édes lelkem. Hozta a jó Isten! De mennyire vártuk?! Rendben van ám minden!

Tegyük le azt a felsőt, csak ide ni!

Nálunk nincs paradé! Hát a pakkok!! Hozza a Salamon szállító! — Majd berendezkődünk.

egy krajczárral is járul a jótékonyág perselyéhez, sok, nagyon sok koldust meglehetne menteni az éhségtől, a büntől. A módos ember lelke pedig lelne megnyugvást és őt nem terhelné sem a mulasztás vétke, sem a szívtelenség vádja. Mert kitérni az adakozás elől szívtelenség és vétek.

Legtöbb városban van már jótékonyági egyesület, mely áldásdús tevékenységével annyi enyhülést szerzett. Mindenfelé kövessük e jó példát. Tömörödjünk a szent búcsúra a jóság géniuszának lobogója köré és keressük föl magunk hideg viskójukban a szegényeket, lelkünkben a jóság melegével és kezünkben az áldás kenyérével, mint Jézus tette, s ne várjuk a koldust, míg küszöbről küszöbre járva, hozzánk is benyit alamizsnáért.

Enyhítsünk a szegények fájdalmain.

F.

Miben áll a hazafiság nálunk Magyarországon?

Ezen kérdésre Bauszner Quido, Fogarasmegye főispánja az „Erdélyrészi közművelődési egyesület“ fogarasmegyei választmányának december 27-én tartott közgyűlésén a következőleg válaszolt:

„Általában véve a hazafiság azon magasabb értelemben áll, mely az egyes embert arra ösztönzi, hogy lelkesedéssel vagyont és életet feláldoz azon államért, melynek polgára. Ebből kifolyólag a hazafiság elválaszthatatlan azon készségtől, melylyel az egyes állampolgár mindazt elismeri és teljesíti, a mitől a saját államának fennállása és erősödése függnek. Már pedig arra nézve az akták véglegesen be vannak fejezve, hogy a magyar állam csakis úgy állhat fenn és erősödhetik, ha annak összes vezetése és igazgatása a magyarság kezében összpontosulnak, és az ily módon szervezett magyar állam egyfelől igenis nem magyarajku polgárainak a vármegyei és községi élet, valamint az egyház és iskola terén saját nemzetiségük fenntartására és fejlesztésére elégséges autonómiát és nyelvszabadságot enged, de másfelől egész szerkezetében és külső megjelenésében az egységes nemzeti állam jellegét viseli — szóval a magyar állam csakis a magyar állameszme alapján állhat fenn és erősödhetik.

Ha pedig ez így van — és nincs az a tudós nagy politikus, a ki ezt próbaálló érvekkel meg-

Gyerekek elő sorjába és azután következett a bemutatás!

Addig is mig kipakolják a bútorokat, otthon van nálunk lelkem! Tekintsen úgy, mintha én lennék az édes anyja.

Nem lesz nekünk itt semmi bajunk!
A tanító kisasszony szép halavány arcán pár könnyű gördült le.

— „Hát hogy nincs édes anyja — de meg talán édes apja sem. Mindjárt is gondoltam! Nem eresztették volna így egyedül magában. — Itt vagyok én, meg az öregem, — restelli, hogy néha „direktor“-nak is szólítgatják, (különösen a zsidók) — de nem tehet róla — jó ember ő lelkem! Megnézzük a jövődöbéli lakását?!”

— Persze hogy kicsi, szűk is, nem is festették ki. Nem baj, szép az a fehér szín — úgy mondják az ártatlanság színe. Itt a konyha! A takaréksütője ugyan nem igen jó — felülről meg ég benne minden, alulról meg nem hűz!

De ne ne mit is beszéltek össze vissza? Hiszen ezekkel a patyolat kezekkel nem is lehet ám a konyhába sürgölni!

— Azon is segítünk! — Az én Katiczám olyan gazdasszony, hogy a püspök is megeheti a főztyit.

— „Hát miért olyan szomorú édes?“

Majd ide rakjuk a sok szép bútor! Emide az ágy, amoda a kanapé? függönyök?

— Nincs nekem sem mim édes néni!

— „Nincs“?! — azt azután olyan hangon mondta a tiszteletes tanítóné asszony, hogy az a könyvelő két szem csodálkozva, kérdőleg tekintett reá!

— Nincs! Hát a legyezők, pillangók, ballerínák?!

— Czifra, értéktelen haszonlatlanságok!

— Kedves leányom!

(Folytatás következik.)

cáfolhatja — akkor világos, hogy nálunk Magyarországon a hazafiság legelső és engedhetlen feltételét a magyar állameszme teljes elismerése képezi. Nálunk Magyarországon tehát a hazafiság azon minden áldozatra kész szeretetben és ragaszkodásban áll, melylyel a magyar honpolgár nemzeti különbség nélkül — nem talán egy az ideában tetszés szerint konstruált magyar állam iránt, hanem azon magyar állam iránt viseltetik, mely az osztrák-magyar monarchia önálló tagját képezvén, ezen monarchiával együtt világtörténelmi oktatás és európai szükség és mely állam csakis a magyar állameszme valóditása által tarthatja fenn magát, és teljesítheti misszióját.

E szerint a hazafiság nálunk Magyarországon teljességgel nem privilégiuma a magyarságnak; ellenkezőleg minden nem magyarajku honpolgár szintoly jó magyar, hazafi lehet, mint a tősgyökeres magyar ember, azonban csak egy feltétel alatt, tudniillik akkor, ha az illető a magyar állameszmet tartaléktalanul ismeri el és mindig és mindenütt a szerint is cselekszik. A ki ellenben, mint az ország polgára ezt nem teszi és oly politikát követ, mely a magyar állameszmevel és az ugyanabban gyökerező magyar állameszmevel össze nem egyeztethető, az ellentétbe helyezi magát a magyar állammal és magában véve ámbár kitűnő ember lehet, de semmiesetre sem magyar hazafi. Ezen logika ellen a legünnepélyesebb hazafiai kijelentésekkel és biztosításokkal boldogulni nem lehet. Itt csak két eset van. Vagy akar valaki valójában magyar hazafi lenni, akkor feltétlenül a magyar állameszme álláspontjára kell hogy helyezkedjék, vagy nem akar valaki vagy tudja magát erre eltökélni, akkor nem magyar hazafi. Harmadik nem létezik.

Széles Magyarországon nincs senki, a ki nálam inkább áthatva volna azon óhajástól, hogy Szent-István birodalmának nemzetiségei mindnyájan megelégedve legyenek az ország állami intézményeivel s egyáltalában jól érezzék magukat a hazában; sőt ez oly cél, melynek elérésében minden jó magyar hazafi közreműködni köteles. Azonban az ezen célre való törekvés szorosabban a magyar állameszme által megszabott határokon belül kell hogy mozogjon és a ki megfelelő állásban lévén, túllépni merne ezen határokon, ki a hazában élő nemzetiségek bármelyikének vezetőit a magyar állameszme rovására kielégíteni és megnyerni igyekeznék, az valósággal nagyon, de nagyon rossz szolgálatot tenne hazánk, nemzetünknek és államunknak.“

Napi hírek.

Kinevezés. Dr. Molnár Viktor Temes vármegye és Temesvár város főispánja Kosztits István mérnökünket Temesvár város mérnökévé s egyszersmind tiszteletbeli főmérnökévé nevezte ki. Midőn egyrészt sajnáljuk rokonszenves mérnökünk távozását, másrészt gratulálunk előmeneteléhez. A város atyáinak pedig az eset ismét intő példa lehet arra nézve, hogy tisztviselőinek fizetés ügyét rendezze. Diplomás, okleveles hivatalnok csak kényszerből marad meg városunkban, vagy csak akkor, ha másnemű kötelekek csatolják ide. A csekély fizetésből alig lehet megélni. Jó volt az, elég volt az 15—25 esztendő előtt, a mikor Versecz egyike volt Magyarországon legolcsóbb városainak, de most a szőlőpusztulás után, mindennek felemelkedett az ára — méltánytalanul kevés fizetést ad a város hivatalnokainak. Azért kell azután egyik-másik hivatalra szinte kötéllel fogni az embereket.

Áthelyezés. Mint biztos forrásból értesülünk, Szörényi Gyula a fehértemplomi kir. törvényszék jeles aljegyzője, — Szörényi József, főreáliskolánk tanáranak öcsöce, járásbíróságunkhoz fog áthelyeztetni. A tehetséges, s a fehértemplomi tarsaskörök e rokonszenves fiatal tagjának áthelyezésével, ki szép zenei tehetséggel és hanggal rendelkezik, — városunk intelligens fiatalsága egy kiváló tényezővel fog gyarapodni.

Halálozás. Wettel Antal, verseczi borkereskedő és szőlőbirtokos, élete 71-ik évében f. hó 3-án reggel 4 órakor elhunyt s a lakosság impozáns részvéte mellett kísértetett a mult szerdán délután végső nyughelyére. — A boldogult egyike volt legtiszteltebb polgárainknak, a közügyekben tevékeny részt vett. A verseczi takarékpénztárnak több éven át volt felügyelő bizottsági tagja, szőlőművelésünk újjáalakításának tevékeny szószólója. — A szőlőművelés és borászat ügyeit tollal is szolgálta. Lapunknak is hű munkatársa volt. Ő írta azokat az érdekes jelentéseket, melyek azután megjárták az ország összes szakközlönyeit. Mi a jó öreg „Wetl bácsi“ halálával nem csak munkatársunkat, hanem igaz barátunkat is gyászoljuk. Áldás és béke lengjenek hűt porai felett!

Tiszti estély. A helyen állomásozó magy. kir. honvédtisztikar f. hó 5-én a mult Csütörtökön minden tekintetben kitűnően sikerült zártkörű mulatságot rendezett a „két kulcshoz“ címzett vendéglő nagy termében.

Ujabb adományok a verseczi árvaházi alap javára. A főreáliskola tanári kara 5 frt. 50 kr., Kirchner J. E. özvegye 5 frt., posta és távirtdai hivatalnokok 4 frt. 30 kr., a magy. kir. adóhivatal tisztviselői 3 frt., Dr. Weisz Samu 1 frt., Veronits József 1 frt., Hergat Péter 1 frt. Eddig összesen 209 frt. 80 kr. A nemes szívű adakozók fogadják az árvaházi bizottság legmélyebb köszönetét.

Adtál uram esőt, de nincs köszönet benne — elmondhatják mi is, ha megtekintjük ujonnan renovált és átalakított vasuti állomásunkat. Már a nyár folyamán azon örvendetes hirt bocsátották világgá, hogy a verseczi állomást restaurálják. Végre mégis csak tesznek valamit Verseczért, azon városért, mely forgalom tekintetében az országban az első között foglal helyet. A mit híreszteltek, meg is történt; de hogyan? Volt alkalmam megsejteni az átalakításokat, melyek szemlélete azon gondolatokat ébresztette bennem, vajha hagytak volna mindent azon állapotban, mint már évtizedek óta volt; — mert azt tartom, ha alakítok, újítok, csak azért teszem, mivel a régi nem tetszetős dolgokat iparkodom tetszetősebbé, szebbekké tenni, s nem a még meglévőket is, melyek tűrhetők voltak majdnem olyan állapotba helyezni, a mi a szó szoros értelmében tovább nem tűrhető. Most három váróterem van, első, második és harmadik osztályú, de bizony, mind a három kritikan alul áll, ezelőtt csak bemehettünk az első, második osztályú váróterembe, s egymás lábát legázolva valahogy csak megvartuk a vonat indulását, de most az első osztály még be is záratik, s így a második osztályúnak csufolt piszkos terembe lépünk, mely telve van legtöbbször soha második osztályon nem utazó közönséggel, s oly piszkos, hogy valóban reszettel ember ezen osztályban tartózkodni. Nézzük meg a bútorzatot is, van az elég nagy szobában egy kis asztalka, székek hire sincs s a fal körül itt-ott pad látható. — Felhívjuk ez uton is az üzletvezetőség figyelmét s kérjük, iparkodjék ezen helyzeten mielőbb segíteni, különben kénytelen lennünk, más uton szerezni orvoslást, mert már csak Versecz utazó közönsége megérdemelné, hogy tisztességes helyiségben várja meg a vonat megérkezését. S.

Hypnotikus előadás. Neukomm Ferenccs helybeli gépgyáros, a verseczi árvaház alap javára rendkívül érdekes hypnotikus előadást rendezett a mult csütörtökön este a „szöllő venyige“ nagy termében, mely ez alkalommal nagyszámú közönséggel telt meg, dacára annak, hogy a belépti díj 1 frt. volt. Neukomm F. nagy előszeretettel gyakorolja már évek óta a hypnotizálást. A nyireghazáikat, hol jótékony célra szintén rendezett előadást, a mult nyáron szinte extasisba ejtette előadásaival. Az odaváló lapok hasábos cikkeket közöltek érdekes mutatványairól. Előttünk, versecziek előtt nem olyan új volt a dolog, hiszen itt járt Krause, egyik legjobb hírű orvosunk magán körökben rendkívül érdekes mutatványokat produkált nem egy alkalommal, intelligenciánk előszeretettel foglalkozott e tárggyal. Neukomm úr csütörtöki mutatványai mindamellett rendkívül érdekeltég mellett folytatók le. Szinte borzalmas az a hatalom, a mivel médiumai felett rendelkezett. Egyes mutatványait egyenként elősorolni feleslegesnek találjuk, hiszen legnagyobb részt ugyanazok, melyeket már többször volt alkalmunk látni, de konstatalnunk kell azon körülményt, hogy Neukomm F. igen ügyes előadó. Már maga az arcza, markáns vonásaival, különös alkotású szűró szemei, érdes s a magasabb tonusokban imponáló, átható hangja, nagyban közreműködnek, hogy médiumait annyira hatalmában tudja tartani. Hogy a félig meddig zártkörű mutatványoknak mennyi nézője akadt, leginkább kitűnik abból, hogy a kis kiadások leszámításával 127 frt. 45 krt. szolgáltatott át az előadó az árvaház alap javára Seemayer János polgármesternek, mint az árvaházi bizottság elnökének.

Társaskörünk rendes évi közgyűlése, mint az a lapunk más helyén közölt meghívóból kitűnik, f. hó 22-én, mahoz két hétre fog megtartatni.

Német múzsa. A Duba-féle német színtársulat Sylvester estélyén kezdte meg előadásait a Zéh-féle színházban. A publikumban úgy az első, mint az azt követő előadásokon nagy volt a hiány! Mi, a magyar színészetet pártoló közönséggel nem kárörvendünk a német szín-

szek baján és keservein, csak úgy mellesleg említjük fel, hogy hátha még 5 német társulat (5 magyar társulatban volt részünk a mult esztendőben) fordulna itt meg egy esztendőben — mint menne akkor a dolog?!

Magy. kir. állami telefonunk kibővítése és olcsóbbá tétele érdekében Kirchner Ernő kezdeményezése folytán mozgalom indult meg városunkban. Eddig az egyes állomások után 6 frtot kellett havonként fizetni, a mi egy kicsit borsos összeg s éppen az az oka, hogy eddig csak 34 állomásunk van e nagy kiterjedésű városban. Az érdekeltek most motivált kérvényt intéznek az illető miniszteriumhoz, hogy tarifát 3 frtra leszállítani kegyeskedjék. Mindazok, kik 3 frt. havidíj fizetés mellett telefonállomást óhajtanak, — felhívhatnak hogy a nmtsgú Miniszteriumhoz felküldendő kérvényt Kirchner J. E. özvegye könyvkereskedésében aláírni sziveskedjenek. Azon esetben, ha lesz elég ajálkozó 3 frtjával, s legalább annyi bevételre számíthat az állam, mint most, — nagyon valószínű, hogy a magas tarifát le fogja szállítani.

A tornabál mely a farsangnak legfényesebb és lelegegánsabb mulatsága lesz, s mely iránt nem csak városunk, hanem a vidék előkelő társadalmá is a legmelegebben érdeklődik tudvalevőleg f. hó 21-én fog megtartatni. A ritka díszszel kiállított női tánczrendek már megérkeztek s a meghívók már a mult héten szétküldttek. Mindazok, a kik talán tévedésből meghívót nem kaptak volna, sziveskedjenek a rendezők bármelyikéhez fordulni.

A zychifalvi magyar társaskör f. é. január 15-én a Wagner-féle vendéglőben saját könyvtára javára tánczvigalmat rendez, melyre városunkból is többen készülnek.

Sylvesteri mulatság. Hogy a versecziek tudnak mulatni, az már régen elismert dolog, hát ha még olyan alkalom van hozzá, mint a minden évben egyszer eső Sylvester. Az egyesületek a nyilvános táncztermeket okkupálják, számtalan családban jönnek össze a rokonok, jó barátok, ismerősök, hogy derült hangulatban csengő pohárral a kézben üvözzöljék — mikor az óra üt — az új esztendőt. A verseczi férfialegylet a „Szöllővenyige“-hez küldött vendéglő nagy termében tartotta meg különféle előadásokkal összekötött tánczestélyét. A közönség zsufozásig megtöltötte az összes helyiségeket. A műsor, melyben egy nagybecskereki vendég Neumann úr is részt vett változatos és elejétől végéig mulattató volt. — A hölgyek közül kitűntek: Fierz M. és Fuchs A. úrnők, továbbá Schlemmer Stefánia, Argény E., Braichler M., Gettmann M., Hirschl E., Milschitz M., Neukomm E., Schlemmer E. kisaszonyok. — A férfiak közül: Apfelbaum H., Gábor L., Gettmann J., Burghardt E. és Brezovszky G. A távollévő elnök, Seemayer polgármester nevében és megbízottaként Million Methud szerkesztő toasztírozott. A mulatság általában kitűnően sikerült és csinos summával gazdagította az egylet pénztárát. Az iparosok dalardajának tagjai a sörház nagy termében mulattak, de a superlativus mégis csak a jónévű Milleker szállodában volt, hol a tulajdonos vendégei tiszteletére egész regiment pezsgős palackot rukkoltatott elő.

Ujabb szemelvények bizonyos magy. nyelvtérjesztő egylet még úgynevezett hivatalos lapja mult vasárnapi számából: . . . S mindazok, kiknek óhajai az óévben meg nem valósultak, kiket csak a sors csapásaival sújtott meg . . . Nagy csapással pedig sújtotta az országot a fekete rém . . . Nem kevesebb haladást mutatnak elemi népiskolánk is, melyeknek második osztályaikban is hozatott be a mult évben a magyar tannyelv . . . ha majd a versecz-kubini vasuti vonal kiépítve lesz . . . ki jótéteményeiről városszerte volt ismeretes . . . A helybeli műkedvelők tüzoltóegylet pénztára javára szini előadást rendezett . . . az ország kivált felső részén is szerzett magának jó hírnevet . . . a Miramare yachtton Palmába érkezett Majorka közep tengeri szigeten . . . stb. . . stb. . . stb.

A temesvári magyar színpártolóegylet Molnár Viktor főispán elnöklete alatt, közelebb tartotta közgyűlését. Az egylet egyedüli célja a magyar színészet meghonosítása, miben a városi képviselőt viszi a vezérszerepet anyagi segítségével. A lefolyt hét év alatt mintegy 45,000 forintot fordítottak a magyar színészet segélyezésére s ecből a szingyámolító-egylet egymaga kerekszám 12,000 frtot adott, e mellett még 8000 frt. törzsvagyont is gyűjtve. A titkári jelentés, melyből ez adatokat vesszük, rámutatott a magyar színészet folytonos hódításaira. Ma már a nemmagyar ajku közönség is legsziveseb-

ben jár a magyar előadásokra, mit legjobban mutatnak a sűrűn látogatott vasár- és ünnepnapi délutáni előadások. Oda kell tehát törekedni, hogy Temesvár csakugyan a magyar színészetnek legyen otthona. A jelentés elismeréssel nyilatkozott Krecsányi Ignác és társulata működéséről. az idei idény hanyatlását a vonzó újdonságok hiányából magyarázva. A gyűlés jegyzőkönyvileg örökíté meg egyik alapítója, Török János főkapitány emlékét. Végül egyhangulag megválasztá elnöké Telbisz Károly kir. tanácsos polgármestert, főtítkárrá Barát Ármint szerkesztőt.

„Az országos magyar gazdasági egyesület“, hivatalos lapja, a „Köztelek“, ezen legelterjedtebb gazdasági szaklap a karácsonyi ünnepek alkalmából négy annyi terjedelemben és igen gazdag tartalommal jelent meg karácsonyi meglepetésül a gazd. egyesület tagjai részére. A lap élén gr. Dessesffy Aurél, az egyesület elnöke vonatkozik ama közgazdasági fordulatra, mely ma az egész művelt Nyugat figyelmét a mezőgazdasági ügyek fejlesztésére terelte, s társulásra hívja fel a magyar mezőgazdákat. Eredeti közleményeket irtak a lap összes szakvezetői, valamennyi önálló tanulmányt közölve a mezőgazdaság gyakorlatából, a vezércikkben pedig a lap szerkesztője adja a modern agrár programot. A számos illusztráció közül ki-válnak a Vastag Géza és Büthner Helén festőművészek nagyobb rajzai. A „Köztelek“ ez egyetlen példánya is úgy belérték mint terjedelmi tekintetében számot tesz hazai gazdasági irodalmunkban. Az orsz. magy. gazdasági egyesület csak hivatásának felel meg, midőn díjtalanul küldi a hozzá (Budapest, „Köztelek“) levelező lapon fordulóknak.

(Piaczi árak Verseczen). A mult csütörtökön f. hó 5-én a következők voltak a piaci árak: Búza legjobb 6 frt. 30 kr., középszerű 6 frt. 10 kr., Kétszeres legjobb 5 frt. 50 kr., középszerű 5 frt. 25 kr., Rozs legjobb 5 frt. 40 kr., Arpa legjobb 4 frt. 75 kr., középszerű 4 frt. 50 kr., Zab 4 frt. 90 kr., Kukoricza 3 frt. 30 kr., Marhahús 54 kr., Disznóhús kilója 40 kr., Cukor 50 kr.

A meghülésekből gyakran igen súlyos betegségek keletkezhetnek, ha kellő időben alkalmas szerek nem alkalmaztatnak. Mint rendkívül hathatos szer a 25 év óta Richter-féle Horgony-Pain-Expeller név alatt forgalomba hozott bedörzsölés bizonyult. Csúz, köszvény, fejfájás stb. ellen gyakran már az egyszeri bedörzsölés elegendő a fájdalmak mellőzésére. Ezen rég jónak bizonyult bedörzsölésnek egy háztartásban sem kellene hiányozni, már azért sem, mert majdnem minden gyógyszerárban kapható, 40 kros, 70 kros és 1 frt. 20 kros üvegekben, tehát nagyon olcsó. Minthogy értéktelen utánzatok is léteznek ajánlatos a vételnél kifejezetten: „Richter-féle Horgony-Pain Expeller“ kémi.

Rudnyánszky Gyula legújabb költeményeit mosadta ki a Gross Gusztáv és testvérei, győri könyvkiadócéz, az egész országban elterjedt „Egyetemes Könyvtár“ című vállalatának 55. és 56. kettős füzeteként. Füzeve 20 krajczár, diszkötésben csak 45 krajczár az árak! Rudnyánszky Gyula, a fiatalabb költői nemzedéknek oszlopos alakja, a dalok költője, igazi lantos, a ki mindenkor az igaz érzéssel a magvas eszméket is párosítani tudja „Az életről.“ Ferenczy József dr. kiváló esztétikusnak a „Petőfi-Társaság“-ban felvasott eszéje: „Az életről szintén most jelent meg könyv alakban az „Egyetemes könyvtár“-ban, Gross testvérek kiadásában Győrött. Az életről elevenebben, hamarosan még magyar tollal nem irtak. Nem száraz definíciókkal keresztezett német zsánerű filozofálás, hanem szikrázó, csupa eszpriláncolatokból összefonott előadás. Az élet nem úgy taglalja a részreire, hanem illusztris példákkal adja a szemünk elé s bőven foglalkozik egyben a magyar humoristákkal is. Főleg Agai és Mikszáthról oldalakat ír. A füzetnek csak 10 krajczár az ára. Az „Egyetemes Könyvtár“ e füzetével is beigazolta, hogy a híressé vált német Reklam-féle füzetekkel megvívja a versenyt, mert a magyar zamatú kiadványok csinos kiállításukkal is kiérdemlik a magyar közönség meglégedését.

Szerkesztői levelezés.

M—a. Kérlek, légy szives, ird meg az eredményt.

—a—h. Oravicz. Köszönjük. Felhasználjuk. Hát az „Aranykör“?

Az izgatott közönségnek. Az a bizonyos dolog, a melyről azt mondják, hogy úgy van, — biztos forrásból állíthatjuk: hogy nem úgy van.

Vasúti menetrend. Fehértemplomról érkeznek: 5.30 reggel, 1.03 délben és 6.11 este, Temesvár felé indul 5.36 reggel, 1.07 délben, 6.35 este. Temesvárról érkeznek: 7.23 reggel, 2.08 délben és 10.02 este. Fehértemplom felé indul: 7.31 reggel, 2.12 délben, 10.08 este. Nagybecskerekéről érkeznek: 11.59 délben, 8.50 este. Becskerek felé indul: 5.50 reggel, 2.20 délután. Jaszenováról Oraviczára indul: 8.15 reggel, 3 délután, 10.45 este. Oraviczáról Jaszenova felé indul: 3 éjjel 10.40 délelőtt, 3.35 délután. Temesvárról Arad felé indul: 8 reggel, 1.11 délben 8.15 este Vojtekről Német-Bogsan felé indul 7 reggel, 9.15 este.

Meghívó.

„Versecz és vidékének társasköre“
XIX. évi rendes közgyűlését

1893 évi január hó 22-ik napján Vasárnap d. u. 2 órákor tartja meg saját helyiségeiben, melyre az egylet t. cz. tagjai ezennel tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. A választmány jelentése.
3. Pénztári jelentés.
4. Számvizsgálók jelentése.
5. Tisztviselők és választmányi tagok választása.
6. Indítványok.

Kelt Verseczen, 1893. január 6-án.

Az egylet választmánya nevében:

Welfert Károly, **Perjéssy Lajos,**
igazgató. jegyző.

9073 sz. — tkv. 1892.

Árverési hirdetményi kivonat.

A verseczi kir. bíróság mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy Sinkovits Erzsébet dettai lakosné Kehrer Mária verseczi lakosné elleni végrehajtási ügyében 80 frt. tőke, ennek 1892. évi április hó 20-tól járó 8% kamata, 24 frt. 75 kr. eddigi, 8 frt. 65 kr. jelenlegi és a megfelmérülendő költség követelés kielégítése végett az árverést elrendelte.

Ennek folytán a verseczi kir. bíróság területén lévő Versecz városában fekvő s a verseczi 11371. sz. tjkv-be A I (3392-3393 a) hrsz. 2529. öszs. szám alatt felvett ingatlan (a végreh. törv. 156. §-a alapján) 720 frt. kikiáltási árban 1893. évi február hó 1-ső napján d. e. 10 órákor ezen kir. bíróság árverező helyiségében megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

Ha a megállapított kikiáltási áron felül igéretet senki sem tenne, az árverésre kitézött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át vagyis 72 frtot készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-ministeri rendelet 83. §-ában jelzett ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez etenni avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság telekkönyvi irattárban s Versecz város előjáróságánál megtekinthetők.

A kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság Verseczen 1892. évi november hó 14-én.

Kérészy, kir. aljbíró.

2055. sz. — tkv. 1892.

Árverési hirdetményi kivonat.

A károlyfalvi kir. bíróság mint tkkvi. hatóság közhírré teszi, hogy Popa Katalin jámi lakosné végrehajtatónak Popa férj. Kuesu Julianna jámi és Popa Mária keviszöllői lakosok végrehajtást szenvedők elleni 2000 frt. tőke követelés és járul. iránti végrehajtási ügyében a károlyfalvi kir. bíróság területén lévő és a Párta községi II. kötet 309. lapsz. tkknyvben A lapján foglalt következő ingatlanok és pedig: 1) az I. dűlőbeli 59. hrsz. 2 hold I. oszt. szántó 271 frt. 2) a III. dűlőbeli 59. hrsz. 2 hold I. oszt. szántó 204 frt. 3) az V. dűlőb. 59. hrsz. 1 hold I. o. kaszáló 96 frt. 4) a II. dűlőb. 22. hrsz. 1 hold 800 □öl I. oszt. szántó 131 frt. 5) a III. dűlőb. 22. hrsz. 1 hold 800 □öl I. oszt. szántó 168 frt. 6) a IV. dűlőb. 22. hrsz. a. 1 hold 800 □öl I. oszt. kaszáló 127 frt. 7) az V. dűlőbeli 22. hrsz. 1 hold 800 □öl I. oszt. szántó 126 frt. és 8) az 22. hrsz. a. 1 hold I. oszt. szántó 68 frt. becsértékben és megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi január hó 27-ik napján d. e. 10 órákor Párta községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. bíróság mint tkvi. hatóság.
Károlyfalván, 1892. évi október hó 24-én.

Gerle, kir. aljbíró

Árlejtési hirdetmény.

Temesvármegye tekintetes törvényhatósági bizottságának 20.247/1.646 ajkv. albjkv. 1892 sz. alatti határozatával, Deliblát községében egy artézi kútnak furása engedélyeztetvén, felhivatnak mindazok, kik az artézi kút fúrását elvállalni óhajtják, miszerint erre nézve írásbeli ajánlatait **ez év január hó 20-ik napjáig** Deliblát község-előjáróságánál nyújtsák be, avagy a kút furása tekintetében a fentt kitett napon megtartandó nyilvános szóbeli árlejtésen Deliblát község-házánál személyesen jelenjenek meg, a hol a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt az árverési feltételek megtekinthetők s felvilágosítás is szolgáltatik.

Vállalkozó köteles leendő, az árlejtés előtt 100 frt., avagy 200 koronát ovadékul letenni.

Kelt Deliblátan, 1893. évi január hó 4-én.

Popovits Péter, **Kolarski Simeon,**
jegyző. h. bíró.

meghülés által keletkezett betegségek legnagyobb része, nagyon könnyen volna megelőzhető alkalmas háziszerek azonnali alkalmazása által. A Horgony-Pain-Expeller ily esetekben a

legjobb bedörzsölés.

Hasonló jó eredménnyel használható csúsz, köszvény és tagszagadás, valamint fejtájás, hátfájalmak, csipő-fájalmak stb. ellen és majdnem minden háztartásban készleten van. Ezen szer 40 kros, 70 kros és 1 frt. 20 kros üvegekben majdnem minden gyógyszerertárban kapható. Minthogy értéktelen utánzatok is léteznek, kifejezetten:

a **Richter-féle Horgony-Pain-Expeller**

kérendő.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

38 év óta fennálló s gyorsajtóval s más legújabb rendszerű kisebb sajtóval felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

ujságok, különféle művek, röpiratok,

árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,

eljegyzési kártyák, czimlapok, bál meg hívók,

gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek,

arany, bronz vagy különféle színű készítésére.

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, mely az Andrassy-sétány és az iskola-úteza sarkán lévő Kádits-féle házbán van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hírlapokra, regényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVI. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetzer Gebirgsbote“ és „Délvidék“ szerkesztősége és kiadóhivála számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtatnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.